

Caritas Internationalis

Renata Marđetko

UVOD

Značenje riječi „caritas“ u latinskom jeziku jest ljubav, Božja ljubav za čovjeka i čovjekova ljubav prema Bogu, dok je značenje riječi „agape“ u grčkom: nesebična ljubav koja doprinosi dobrobiti druge osobe, ljudsko suosjećanje prema bližnjemu, milosrđe (1,2). Papa Benedict XVI. 2009. godine objedinjuje značenje ovih dviju riječi: „Milosrđe je sva ona ljubav koju smo primili i pružili.“ (3) U skladu sa ovim osnovnim vrijednostima i vjerovanjem Katoličke crkve da je Bog ljubav, a čovjek svoju ljubav prema Bogu ostvaruje djelima prema bližnjemu u potrebi (3,4), katoličke redovničke kongregacije, kao i sami vjernici kroz prošlost su pomagali bolesnima, napuštenima i potrebitima (5). Tako je i Caritas nastao kao organizacija katolika koja želi graditi bolji svijet, osobito za siromašne i potlačene, bez obzira na rasu, boju i religiju.

Caritas Internationalis je svjetska mreža humanitarnih organizacija Katoličke crkve koja danas broji oko 165 nacionalnih članica iz gotovo isto toliko zemalja. Članice su podijeljene na 7 regija: Afrika, Azija, Europa, Latinska Amerika i Karibi, Bliski Istok i Sjeverna Afrika. Caritas djeluju na razini župa, gradova, država i regija te je glavni zastupnik mreže predsjednik Caritas Internationalisa. Lokalne i nacionalne organizacije Caritasa financirane su od donacija te podrške od strane Katoličke crkve. Caritas je kao organizacija prepoznat i podržan od strane svih institucija, kao i vodstva Katoličke crkve te je njegov značaj potvrđen u obliku brojnih pisanih dokumenata (6,7).

POVIJEST CARITASA

Djelovanje Caritasa započelo je 1897. godine u Njemačkoj u gradu Freiburgu. Uskoro su osnovane slične organizacije u Švicarskoj (1901), SAD-u (1910) i drugim zemljama. Potaknuto sve većim potrebama nakon 2. svjetskog rata te inspirirano vizijom budućeg Pape Paula VI. trinaest zemalja članica Caritasa 1951. godine organizira 1. Međunarodnu konferenciju Caritasa u Rimu. Ideja je da se osnuje još više nacionalnih organizacija Caritasa te da se sve organizacije povežu u internacionalnu mrežu.

1954. godine Caritas dobiva ime „Caritas Internationalis“ i počinje djelovati kao krovna organizacija na svjetskoj razini te se do 1969. godine uključuje još 21 nova članica.

1979. je Papa Ivan Pavao II. posjetio sjedište Caritas, a 2004. je Caritasu dao kanonski pravni status u znak priznanja rada Organizacije. Djelovanje Caritas od samog njegovog početka daje doprinos rješavanju kontinuiranih problema siromaštva, bolesti i ravnopravnosti u svijetu, ali i rješavanju posljedica kriznih situacija kao što su ratovi, poplave, potresi te pojava bolesti koje ugrožavaju lokalnu zajednicu ili cijelo društvo.

2012. godine usvojen je novi statut i poslovnik Caritas Internationalis koji je odobren od strane Vatikana. Caritas Internationalis preuzima koordinaciju humanitarnih, razvojnih i internacionalnih aktivnosti između svojih članova i Svete Stolice. (8,9).

MISIJA I VIZIJA

Misija Caritas je jednaka poslanju Katoličke crkve, a to je služiti siromašnima te promovirati milosrđe i pravednost diljem svijeta.

Vizija Caritas Internationalis je povezati sve članice unutar mreže da bi što bolje služile siromašnima, ranjivima, protjeranima i marginaliziranima.

"Razvoj naroda ovisi o spoznaji da je ljudska rasa jedna obitelj koja radi zajedno". (Papa Ivan Pavao II).

Da bi se osigurala, ne samo pomoć u kriznim situacijama već i osmislio održivi razvoj zajednice te doprinijelo stvaranju mira među ljudima, Caritas se kontinuirano fokusira na 5 grupa problema:

1. Konflikti među ljudima i prirodne katastrofe

Caritas nastoji brzo i učinkovito osigurati hranu i krov nad glavom, čistu vodu i sanitarne čvorove kao i medicinsku pomoć te podršku ožalošćenima.

2. Hrana

Caritas nastoji doprinijeti rješavanju problema hrane radeći na uzrocima gladi i oskudice hrane. Time se potiče ulaganje u poljoprivredu i ruralni razvoj. Također se nastoji pomoći zajednicama da se pripreme i budu manje osjetljive na češće ekstremne vremenske prilike koje donose klimatske promjene.

3. Zdravlje

U hitnim slučajevima, kod pojave opasnih bolesti Caritas organizacija postavljanje privremenih klinika za liječenje te provodi metode sprečavanja širenja bolesti. U situacijama kada nema bolesti koja iziskuje hitnu intervenciju Caritas nastoji zadržati ljude u dobrom zdravlju, posebno siromašne i ranjive. To uključuje oformljivanje klinika, ambulanti te probir, prevenciju i programe liječenja. Caritas također pomaže zajednicama sa problemima AIDSa te drugih dugotrajnih, teških bolesti.

4. Migracije

Caritas direktno sudjeluje u problemima migracije i migranata prepoznajući utjecaj na ljude koje napuste svoj dom, bilo zbog posla, rata ili neke druge nepovoljne prilike. U svojim centrima diljem svijeta, Caritas pruža skloništa, podršku, pravnu pomoć i osposobljavanje za migrante.

5. Razvoj društva i njihovih potencijala

Caritas zagovara čovjeka kao cjelovito biće te naglašava njegovo fizičko, ali i psihosocijalno blagostanje. Nadalje, organizira edukacije i osposobljavanje te financira male poduzetnike i poljoprivredne projekte.

CARITAS U HRVATSKOJ

Caritas je u Hrvatskoj osnovao Alojzije Stepinac 1934. godine, ali je od 1946. djelovanje Caritasa bilo zabranjeno u cijeloj Jugoslaviji. 1992. godine Caritas ponovno započinje sa svojim radom u Hrvatskoj kao odgovor na potrebe onih koji su bili pogođeni domovinskim ratom. Ljudi su pomagali odjećom, hranom, gorivom i lijekovima kao i smještajem izbjeglica iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Danas se hrvatski Caritas zalaže za svijet bez diskriminacije, nasilja i siromaštva. Želi promicati solidarnost i socijalnu pravdu koja u Hrvatskoj postaje veliki problem. Hrvatski Caritas najveću snagu nalazi u župnim Caritasima. U Hrvatskoj postoji gotovo 1500 župa. Župni Caritasi omogućuju neposredni kontakt s ljudima, njihovim problemima i nevoljama što je najbolja prevencija socijalnim problemima i najučinkovitiji način edukacije lokalne zajednice.

Plan Hrvatskog Caritasa je, u suradnji sa 14 biskupijskih Caritasa, uspostaviti dobro razvijenu mrežu župnih Caritasa koji mogu djelovati unutar župe i lokalne zajednice za potrebe siromašnih, obespravljenih i onih koji traže utočište (10).

Hrvatski Caritas provodi sljedeće programe:

- Cropax - Izgradnja mira
- Praćenje i smanjenje siromaštva
- Neprofitni management
- Obiteljska savjetovališta

Uz navedene programe hrvatskog Caritasa, svaka župa ima razvijene svoje brojne aktivnosti u skladu sa lokalnim potrebama i mogućnostima. One su usmjerene na prikupljanje materijalne i druge pomoći siromašnima, briga za stare, nemoćne i bolesne, aktivnosti za mlade i djecu, pomoć pri školovanju. Nadalje, organiziraju se sabirne akcije među građanima, ali i u suradnji sa organizacijama i institucijama, organiziraju pučke kuhinje, župni Caritasi se uključuju u

pomoć kod prirodnih katastrofa kako u Hrvatskoj, tako i u svijetu te mnogo drugih aktivnosti za razvoj i blagostanje lokalne zajednice.

ZAKLJUČAK

Iako u svijetu postoji nebrojeno mnogo patnje, nejednakosti i problema među ljudima, Caritas kao produžena ruka Katoličke crkve svojim brojnim karikama i akcijama nastoji zadržati svoje poslanje te ovaj svijet učiniti ljepšim. Riječi poglavara Katoličke Crkve Pape Franje navedene su u Godišnjem izvještaju Caritasa za 2013. Papa citira riječi iz Biblije: „Ono što se broji povrh svega je vjera koja djeluje kroz ljubavi“ (Gal 5:6) i dodaje da su „djela ljubavi usmjereni prema susjedu najsavršenija vanjska manifestacija unutarnje ljepote duha“ (11).

Literatura:

1. Latin dictionary and grammar resources. Dostupno na: <http://www.latin-dictionary.net/search/latin/caritas>
2. Oxford dictionary. Dostupno na: <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/caritas>
3. Pope Benedict XVI. 2009. Caritas in veritate. Encyclical, 29 June. La Documentation Catholique 2429(2–16):753–793. Dostupno na: <http://www.newadvent.org/library/caritas-in-veritate.htm>
4. Špehar M, Živjeti iz vjere-Caritas, BS 69 (1999), br.1, str. 107-124.
5. Zovatto, P, „Esperienza spirituale nella storia“. B. Secondin-T. Goffi: Corso di spiritualita. Esperienza Sistemica-Proiezioni, Queriniana, Brescia, 1989, 194-199.
6. Pope Paul VI. 1967. Populorum Progressio: Encyclical of Pope Paul VI. Dostupno na: http://www.vatican.va/holy_father/paul_vi/encyclicals/documents/hf_p-vi_enc_26031967_populorum_en.html
7. John Paul II. 2004. Letter of John Paul II.to Caritas Internationalis for the acquisition of a public, juridic and canonical personality. Dostupno na: http://www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/letters/2004/documents/hf_jp-ii_let_20040916_caritas-internationalis_en.html
8. History of Caritas Internationalis. Dostupno na: <http://www.caritas.org/who-we-are/history/>
9. History of Caritas in Germany. Dostupno na: <http://www.caritas-germany.org/aboutus/history/history.aspx>
10. Hrvatski Caritas. Dostupno na: <http://www.caritas.hr/index.shtml>
11. Caritas Internationalis. Annual Report 2013. Dostupno na: <http://www.caritas.org/includes/pdf/AnnualReport13.pdf>